

Nr 1435

Av fru Ryding och herr Hermansson, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 98, med förslag till förordning om ändring i förordningen (1958: 295) om sjömansskatt, m. m.

Inom de nordiska länderna har eftersträvat gemensamma regler för sjömanslagstiftningen, och överläggningar i detta syfte skedde efter kriget när sjöfolkets krav om särskild sjömansskatt behandlades. Frågan behandlades jämväl av Nordiska rådet.

Sedan särskild sjömansskatt infördes har erfarenheter vunnits om dess tillämpning. Justeringar har visserligen företagits under de gångna åren, men på grund av sjömansskattens i vissa avseenden schablonmässiga karaktär och skatteskalornas konstruktion uppstod slumpartade skatteuttag, som föranlett ett utbrett missnöje bland de ombordanställda.

Den allmänna översyn av sjömansskatten som föreslagits i betänkande av 1967 års sjömansskattekommitté och nu i proposition 1970: 98 synes inte stå helt i överensstämmelse med strävandena om en gemensam nordisk lagstiftning på detta område, utan i vissa avseenden uppstår större olikheter genom vad som föreslagits i propositionen.

Då sjömansskatten är en definitiv källskatt har kommittén föreslagit att vid utarbetande av skatteskalorna skall det allmänna omkostnadsavdraget om 100 kronor per år höjas med 50 kronor per månad, eller tillsammans 700 kronor per år. På grund av utvecklingen inom sjöfarten och de betydligt ökade kostnaderna för en sjöman i detta hänseende har i propositionen föreslagits att detta belopp höjes till 1 000 kronor i fjärrfart och sänkes till 500 kronor i närfart. Men samtidigt föreslås i propositionen att skatten på fritt vivre, som nu är fastställd till 200 kronor per månad för alla kategorier av ombordanställda, skall upphöra och i dess ställe endast den fria kosten beskattas; men med 250 kronor per månad.

Detta innebär att en gift sjöman i fjärrfart och utländska medborgare på svenska fartyg mister den skattefrihet på vivret som hittills gällt men får betala skatt för kosten med det högre föreslagna beloppet. Ävenså torde det betyda att skattefriheten på kostersättning vid sjukdom, semester och vederlagsledighet upphör och kommer att beskattas. En sådan skärpning av skatteuttaget för kosten står i direkt strid med sjöfolkets allmänna krav om skattefrihet på vivret, som även framhållits i särskilt yttrande till utredningen av de två representanterna från de ombordanställdas organisationer, vilka ingått i sjömansskattekommittén. En ändring enligt i propositionen föreslagen riktning innebär även ökad skillnad mellan det svenska och det

norska sjömansskattesystemet, emedan det norska sjöfolket inte beskattas för det fria vivret ombord. Det norska sjömansskattesystemet, som nyligen varit föremål för översyn, medger dessutom ett omkostnadsavdrag med 290 kronor per månad. En särskild skatteskärpning för det gifta sjöfolket, som i alla hänseenden har ett sämre utgångsläge på grund av yrkets karaktär och bortovaron från hem och familj, synes oss helt omotiverad.

Systemet med skatt på fritt vivre eller enbart kost innebär dessutom att sjömannen får erlægga skatt på en förmån som han ofta inte kan tillgodogöra sig, som exempelvis när han erhåller vederlagsfritt eller annan ledighet och när fartyget ligger kvar i den hamn där sjömannen lämnat fartyget. Han erhåller ej heller någon ersättning för sådan ej utnyttjad förmån, men han får själv bestrida sin kost och ibland även bostad. De regler som gäller för andra skattskyldiga när de har sin sysselsättning på annan ort än hemorten hör till sitt innehåll också komma sjömännen till godo, i varje fall bör de inte i skattemässigt avseende behandlas ogynnsammare.

Utvecklingen inom svensk sjöfart och dess trafikmässiga inriktning synes medföra att de ombordanställda i ännu högre grad än tidigare inte kan utnyttja de sociala och andra förmåner som ställes till andra skattskyldiga medborgares förfogande, och detta må i stället motivera en lindrigare höjning av skatteuttaget än som föreslagits.

Med vad vi ovan anført hemställes,

att riksdagen med bifall i övrigt till Kungl. Maj:ts proposition 1970:98 måtte besluta

att bifalla 1967 års sjömansskattekommittés förslag till omkostnadsavdrag vid utarbetandet av skatteskalorna för sjömansskatt, samt

att avslå förslaget i proposition 1970:98 angående skatt på värdet av fri kost för sjömän, varigenom 9 § 2 mom. i Förslag till Förordning om ändring av förordningen (1958:295) om sjömansskatt erhåller följande lydelse:

§ 9.

2 mom. Skatten på engångsbelopp beräknas för sig och utgår med den procentandel, som skatten på den beskattningsbara månadsinkomsten under den månad, när engångsbeloppet avräknas, utgör av månadsinkomsten. Har sjömannen icke varit anställd i redarens tjänst under nämnda månad, bestämmes procenttalet med hänsyn till hans närmast dessförinnan uppburna månadsinkomst. Ojämnt procenttal jämnas uppåt till närmast hela tal.

Stockholm den 4 maj 1970

Gunvor Ryding (vpk)

C. H. Hermansson (vpk)